

פיתוח מקצועי שנת לימודים תשפ"ב – השתלמויות מוסדיות

שלום רב,

מצורפים הסילבוסים להשתלמויות המגוונות שקרן תל"י מציעה, בנוסף ניתן לתת מענה לצרכים ייחודיים של בתי הספר.

[להזמנת השתלמות מוסדית ובירור פרטים לחצו כאן.](#)

א. על ריבוי פנים, דעות, קהילות ותפיסות עולם.

פלורליזם ולכידות חברתית בתרבות היהודית ישראלית

חינוך תל"י שואף לפתח תפיסת עולם פלורליסטית מתוך הכרה בערך של ריבוי דעות ואורחות חיים, הן בתוך היהדות הן מחוצה לה. הוא מבקש לחזק רגשי קרבה, אחווה ושותפות בין כל חלקי העם והעצמת הערבות ההדדית עם העם היהודי בארץ ובתפוצות לזרמיו ולעדויותיו השונות. לצד היבטי תוכן אלו חינוך תל"י שואף לדייק פרקטיקות להוראה איכותית במרחב הבית ספרי במקצוע תרבות יהודית ישראלית, בזיקה למקצועות רבי המלל.

סילבוס: התבוננות על הריבוי על הפלורליזם. החלון כדימוי ומטפאורה לנקודות מבט שונות.

נושא	תוכן עיקרי	מיומנויות ופרקטיקות (עיקריות) להוראה מיטבית
פלורליזם ולכידות חברתית	בירור מושגי ותכני	אוריינות מידע
מחלונֵי וגם מחלונֵיך אותנו הגן נשקף, אותנו הנוף (לאה גולדברג)	האומנם אותו הנוף ואותו הגן נשקפים מעיננו. ריבוי אל מול ייחודיות.	הבניית ידע
"לפתוח חלון"	החלון מבחינה אטימולוגית והחלון כביטוי מטפאורי "לפתוח חלון" לאחר ולשונה	פיתוח מיומנויות בין-אישיות
"פֶּשֶׁם שְׁפָצוּפֵיהֶם שׁוֹנִים כְּדֵעוֹתֵיהֶם שׁוֹנוֹת" (ברכות נח ע"ב).	הפרצוף כדיוקן אישי, מהו פרצופה או דיוקנה של הכיתה, השכונה או המדינה? מה ייחודי ומה משותף.	מיומנויות בין-אישיות אוריינות גלובלית. הבניית ידע
אמנות - דיוקן עצמי בחלון	קריאה של טקסטים חזותיים לצד טקסטים שיריים, כיצד האומן בחר שנביט בו מביט מהחלון?	חשיבה ביקורתית

נושא	תוכן עיקרי	מיומנויות ופרקטיקות (עיקריות) להוראה מיטבית
באיזה מסגרת חלון אני בוחר/ת להציג עצמי ? או את כיתתי ולמה	סדנת – עֲשֵׂינֹת (Makers) : לומדים עושים ומתנסים	חשיבה יצירתית
"בְּעַד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה וְתֵיבֵב אִם סִיסְרָא בְּעַד הָאֶשְׁנָב (שופטים ה, כח)	פלורליזם ומגדר : אם סיסרא נשקפה (מבעד לחלון) משקיפה או שקופה?	הבניית ידע
מִן הַמְּקוֹם שֶׁבּוּ אָנוּ צוֹדְקִים לֹא יִצְמָחוּ לְעוֹלָם פְּרָחִים בְּאֶבֶיב (יהודה עמיחי)	פולמוס, פלוגתא, ויכוח או מחלוקת. ריבוי הקולות כמקום מפרה שהרי "קנאת סופרים תרבה חוכמה".	הבניית ידע פיתוח מיומנויות בין אישיות ותוך אישיות
יְהוּדֵי חֲלוֹנֵי או "יְהוּדֵי חֲלוֹנֵי" (בארי צימרמן)	אֲנִי מְבִיט מִהַחֲלוֹן... (יונתן גפן) איזה אדם אני ? ריבוי ולכידות חברתית, הצלחות ואתגרים.	חינוך לערכים
וַיְהִי טוֹב יְהִי טוֹב, כֵּן לְפַעֲמִים אֲנִי נִשְׁבֵּר (יהונתן גפן)	למידה רגשית חברתית, יחיד וביחד.	מודעות עצמית
"כל אחד חי בעולם אחר כל כך גדול השוני" (מתוך ניצוץ האהבה, אהוד בנאי)	תוכנית לימודים בכיתה- בין תאוריה לפרקטיקה, ובין פרקטיקה לחקר הפרקטיקה.	חינוך לערכים

להזמנת השתלמות מוסדית ובירור פרטים לחצו כאן.

ב. קידום וצמצום פערים בנושא השפתי השפה ולוח השנה העברי, מסע עם השפה העברית

חינוך תל"י מציג פיתוח מקצועי המתייחס לשפה כמרכיב חשוב בהתגבשות הזהות התרבותית והחברתית של התלמידים וללשון כמאפשרת גיבוש ועיצוב תודעה של זהות יהודית ישראלית. הפיתוח המקצועי יושלם בין תחום השפה ותחום התוכן. המושג "שפה" ייבחן באמצעות ארבע מיומנויות היסוד: האזנה/הקשבה, דיבור, קריאה, כתיבה באמצעות תוכן העוסק בפעמי הזמן היהודי, תוך שימת דגש על העמקת החוויה הרגשית חברתית של הלומד. האגף לפיתוח מקצועי של קרן תל"י מבקש לקחת חלק במיגור וצמצום פערי השפה בכלל ובאלו שהתרחבו בשנת הקורונה בפרט.

סילבוס: התבוננות על לוח השנה העברי. השפה כמעצבת תודעה וזהות. מיומנות האוריינות לשונית, נוכחת במהלך כל מפגשי הפיתוח המקצועי.

הישגים לשוניים נדרשים								מיומנויות ופרקטיקות (עיקריות) להוראה מיטבית	תוכן עיקרי	לוח שנה ומועדים היקף: 30 שעות
8	7	6	5	4	3	2	1			
	v					v	v	איחזור וחיבור לידע קודם.	משמעות החג במובן התרבותי, בין "חג" ובין "לחוג" סיפורה של השפה.	איזה חג לי, איזה חג לי חג יחיד ומיוחד לי (מיילים: לאה נאור)
	v				v	v	v	אוריינות מידע	משמעות הברכה בתרבות: ברכת שנה טובה, ברכת חג שמח, ברכת האילן, ברכת שלום, מה אָבְרָךְ? ומהי ברכה לבטלה?	בְּרִכַּת שְׁלוֹם
v	v	v		v				חשיבה יצירתית	לוח השנה בראי האמנות. דגשים על ידע ויכולת לשונית.	אומנות השפה ושפת האמנות
	v		v			v	v	חשיבה ביקורתית	להגיד, לומר ולדבר את לוח השנה. מסורת וחדוש, מה נכון לשמר ומה נכון לשנות.	והגדת לבתך ולבנך

הישגים לשוניים נדרשים								מיומנויות ופרקטיקות (עיקריות) להוראה מיטבית	תוכן עיקרי	לוח שנה ומועדים היקף: 30 שעות
8	7	6	5	4	3	2	1			
v	v		v			v	v	אוריינות מידע	בין ירח לירח, ובין חֶדֶשׁ לחדש, סיפורם של החודשי השנה העברית	שָׁנַיִם עֶשֶׂר יָרְחִים (מילים): נעמי שמר)
v	v	v	v				v	איחזור וחיבור לידע קודם. חשיבה יצירתית.	נקרא בְּמִקְרָא וּנְגַלָּה בְּמִגְלָה: מגילת אסתר, מגילת רות ומגילת העצמאות.	עַל מִקְרָא מְגִלָּה
v	v	v	v	v				מודעות עצמית, מודעות חברתית.	זכור את יום השבת לקודשו, זוכרים את זכר יציאת מצרים, יום הזיכרון לרצח רבין, יום הזיכרון לשואה ולגבורה, יום הזיכרון לחללי צה"ל. מה זוכרים ואיך מעצבים זיכרון?	"אָדָם יְהוּדִי זוֹכֵר" (יהודה עמיחי)
v	v				v	v	v	חשיבה יצירתית. מודעות חברתית.	נדרוש, נחקור ונשיר, שירים סביב חודשי השנה	מְדַרְשֵׁיר
v	v	v		v			v	מודעות חברתית.	בין מועדי ישראל ובין מועדי התרבות העולמית: יום הקשיש, יום האישה הבינלאומי ועוד	חג זמן ומועד
v	v	v	v				v	חשיבה ביקורתית.	קריאה, חשיבה וכתובה על חגי ישראל ומועדים.	בין החגים – כתיבה יוצרת וכתובה יצירתית
	v	v					v	מודעות עצמית למידה רגשית חברתית.	אז איך אני מרגיש היום? שמחה, עצב, אחר. איך הרגשתי בחג האחרון-ויסות רגשי.	"אני יכול לשמוח איך שבא לי, וזהו זה החג האמיתי" (מילים: נעמי שמר)
	v	v		v		v	v	מודעות עצמית.	בין תאוריה לפרקטיקה, ובין פרקטיקה לחקר הפרקטיקה.	לוח השנה העברי/תכנית הלימודים

להזמנת השתלמות מוסדית ובירור פרטים לחצו כאן.

ג. למידה רגשית חברתית

השפה כמאפשרת ומזמנת למידה רגשית חברתית

חינוך תל"י מציע פיתוח מקצועי המתייחס לתרבות יהודית ישראלית כמצע להקניה של היבטים חשובים בתחום הלמידה הרגשית חברתית.

השפה והלשון הם מרכיבים חשובים ביכולת להתוודע להתנהלות רגשית בין אישית ותוך אישית למיומנויות וערכים מובילים.

הפיתוח המקצועי יושב בין התחום הרגשי, החברתי והשפה. המושג "שפה" ייבחן באמצעות ארבע מיומנויות היסוד: האזנה/הקשבה, דיבור, קריאה, כתיבה באמצעות תוכן העוסק בפעמי הזמן היהודי, תוך שימת דגש על העמקת החוויה הרגשית חברתית של הלומד.

סילבוס: תרבות יהודית ישראלית כמצע ללמידה רגשית חברתית.

הישגים לשוניים נדרשים								תוכן עיקרי	"שמחה" ו- "ששון", למידה רגשית חברתית היקף: 30 שעות
8	7	6	5	4	3	2	1		
	v		v	v			v	על שילובה ומקומה של למידה רגשית חברתית בהוראת מקצועות רבי המלל.	מְכַרְחִים לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ
	v	v			v		v	תלמידים שותפים במשימת הלמידה, יצרת תלות הדדית חיובית, אחריות אישית וקבוצתית, שימוש בכישורים בין אישיים חברתיים.	למידה בית מדרשית/בחברותא, למידה שיתופית
	v		v				v	דיונים בכיתה עשויים לפתח כישורי התקשורת של התלמידים ואת היכולת לניהול דיאלוג פורה.	למידה בית מדרשית/בחברותא דיונים בכיתה
	v	v			v		v	משמעותו של החוסן במציאות משתנה, התמודדות רגשית עם סיטואציות שמזמנים "החיים" ואו תכני הלימוד.	כִּי לֹא לְעוֹלָם חֶסֶן (משלי כז כד)
	v	v		v			v	שיר מזמן שיח תרבותי, ערכי ורגשי, מקדם יכולת לקיום דיאלוג מכבד.	שיר ישראלי

הישגים לשוניים נדרשים								תוכן עיקרי	"שמחה" ו- "ששון", למידה רגשית חברתית היקף: 30 שעות
8	7	6	5	4	3	2	1		
	v			v		v	v	שמחה ועצב: שני רגשות המשלימים זה את זה או מערכת רגשות הסותרת אחת את רעותה.	אם גם ראשנו שח ועצב סובבנו הבה ונתלקח מן השמחה שבנו. (יעקוב אורלנד).
	v	v	v				v	דמויות במדרשים, דמויות בסיפורים, אירועים שמתרחשים בסיפורים, כמצע להבנת העצמי ולהבנת האחר.	מדרשי חז"ל ועולם הספרות
	v	v		v			v	מה זאת אהבה? ניהול רגשות והאם אפשר לצווה עליהם?	ואהבת לרעך כמוך (ויקרא יח יט)
	v				v		v	פרשנות של טקסטים חזותיים, חוויות ורגשות העולות מהטקסטים. הקשבה לאחר ומתן לגיטימציה לשונה. העמקה והבנה של רגשות.	תמונות מספרות
	v				v		v	"אין עליו", מקומו של "הסלנג" בשפה, ומקומו בתרבות הרגשית חברתית של הקהילה.	משלבים לשוניים
	v	v			v	v	v	בין תאוריה לפרקטיקה, ובין פרקטיקה לחקר הפרקטיקה.	למידה רגשית חברתית, הלכה ומעשה

להזמנת השתלמות מוסדית ובירור פרטים לחצו כאן.

ד. משחק בעולם החינוך
מְשֶׁחֶק וּמְשֻׁחָק בהוראה ובלמידה
(מודולה בת 10)

נושא	תוכן עיקרי	מיומנויות ופרקטיקות (עיקריות) להוראה מיטבית
בין מְשֶׁחֶק וּמְשֻׁחָק	הרעיונות העומדים מאחורי יישום משחק ומשחק בחינוך: הגדרות דרכי יישום ותובנות	הבניית ידע ושימוש במאגרי ידע
משחק "מעורב ירושלמי" יוצרים משחק	תמהיל המְשֻׁחָק: רכיבי המשחק, עיצוב המשחק, הקשר שאינו משחקי	יצירת רלוונטיות וחיבור לעולם, הבעת רגשות ומחשבות במגוון ערוצים
תכונות המְשֻׁחָק	שילוב המשחק ברצף ההוראה	פיתוח מיומנויות תוך רגשיות ובין אישיות, מחשבה יצירתית

להזמנת השתלמות מוסדית ובירור פרטים לחצו כאן.

בברכה
רננה אברון
מנהלת פיתוח מקצועי
renana@tali.org.il
0747800763